

EUROKAZ Treći dan festivala nastupila slovenska skupina Via Negativa

Prizor iz performansa Olga Grad vs. Juanna Regina

Čudo slovenske alternative

Piše Hrvoje Ivanković

Treći dan 18. Eurokaza protekao je u znaku slovenske skupine/projekta Via Negativa. Druženje je počelo u posljednjim satima u Muzeju za umjetnost i obrt gdje je predstavljena jedna od epizoda tog projekta inauguriranog 2002.

Tijekom sedam godina rada redatelj Bojan Jablanovec i dramaturginja Nana Milčinska propitao će, zajedno sa svojim izvođačima, "osnovne relacije teatralnosti", a polazište svake epizode jedan je od sedam smrtnih grijeha. Tema epizode kojoj je malobrojna publika prisustvovala u zagrebačkom MUO-u bila je srditost. Svaki od šestoro izvođača "izložen" je u zasebnoj prostoriji, a publika sama odlučuje na koji će način i kojim redoslijedom gledati njihove performanse. Oni koji u cijelosti odgledaju svih šest mogu na kraju vidjeti kako izvođači mijenjaju mjesta te kreću u novi ciklus, preuzimajući sadržaj performansa od nekog od svojih kolega.

Suočavanje s hranom

Stupnjevanje procesa poistovjećanja lika s opsesijom/gri-

jehom koja ga proganja strukturalno određuje svaku od tih izvedbi, temeljenih na krajnje jednostavnim radnjama (primjerice, glumica Iva Babić iskazuje opsesiju ljepotom, a svakodnevni ritual uljepšavanja završava kad ružom za usne na

Završni dio nastupa slovenske skupine Via Negativa većinu je publike bacio u očaj

čelu nacрта muški spolni organ). Tehnika izvedbe i način njezine recepcije ovdje su mnogo važniji od sadržaja (koji dijelom i izmiče zadanoj temi), pa bi se moglo reći da "Početna točka: Srditost" otvara prostor za daljnja teorijska elaboriranja predmeta s kojim se Via Negativa u svom istraživanju bavi. Druga epizoda, "Još" (izvedena navečer u ZeKaeMovoj Dvorani Polanec), problematizira proždrljivost. Sedam glumaca "suočeno" je s golemom količinom hrane koju, svatko u samostalnom nastupu, pretvaraju u predmet grijeha i gadenja. Prežderavanje, mazanje smjesom od brašna i jaja po golom tijelu, namakanje glave u "musaku" od čipseva, kečapa i Coca-Cole, "figuratívno obliko-

vanje" pogača i štruca kruha i sl. protkano je tek ponekom "ispovijednom" replikom izvođača ili pozivom publici da ih podrži u njihovom rableovski raspustom orgijanju. No, za razliku od "Srditosti", ova epizoda djeluje prije kao "freak show", što nizom bizarnih i otkačenih činjenja dobro zabavlja publiku, negoli kao materijal ili rezultat studioznijeg istraživanja. Izostala je, štoviše, i najavljivana interaktivnost jer je publika, uz pomoć "posuđenog" te vrlo duhovitog i spretnog voditelja Davora Meštrovića, tek reda radi sudjelovala u "organizaciji scenskog materijala"; jelo se, naime, i valjalo po redoslijedu koji se, što god gledatelji rekli, nije mogao znatnije izmijeniti.

Druženje s Via Negativom završeno je kasno navečer u zagrebačkom HNK, s napornim performansom "Olga Grad vs. Juanna Regina", koji je većinu publike bacio doslovce u očaj. Projekt se sastoji od tri dijela: u prvom Gaber Kristijan Trseglav polagano čita popis 57 uloga koje je u karijeri odigrala glumica Olga Grad, a u drugome prisustvujemo radanju njezine 58. uloge - Juane Regine iz romana "Terra nostra" Carlosa Fuentes. Tijekom 40-ak minuta Olga

Grad uz pomoć partnera mehanički monotono čita i uči tekst. Povremeno je prekidana upadicama i ispravcima šaptačice u "interpretaciji" Nane Milčinski, a replike s kojima se bori publika može pratiti i na velikom, iznad njih postavljenom platnu.

Izdržljivi gledatelji

Glumica se na kraju skida gola i odlazi, a publika se s pozornice seli u gledalište iz kojeg u idućih pola sata promatra kako se iz dubine scene Olga Grad polagano približava prosecenijumu, odjevena u raskošni barokni kostim. Kad stigne do cilja "pobjeda" nad Juannom je obznanjena, zastor se spušta i festa e finita.

Ne sumnjam da će dosezi i otkrića ovog projekta obogatiti neke kazališne teroetičare znatnim iskustvima i opažanjima, no bilo bi, u povodu istog, vraški zanimljivo napraviti studiju o izdržljivosti gledatelja, suočenog sa scenskim događanjem koje gotovo deklarativno zatvara sve komunikacijske kanale i sadistički strasno uživa na pijedestalu svoje samodovoljnosti. A u trenutku kad je izašlo iz laboratorija ovo je čudo slovenske alternative na taj pijedestal nedvojbeno zasjelo.